

Sygn. akt V CZ 87/06

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Maria Grzelka (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z wniosku L.K.

przy uczestnictwie J.F.

o podział majątku spółki,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 listopada 2006 r.,

zażalenia uczestniczki na postanowienie Sądu Okręgowego w B.

z dnia 21 lipca 2006 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w B. odrzucił skargę kasacyjną uczestniczki postępowania od postanowienia z dnia 5 kwietnia 2006 r. oddalającego jej apelację od orzeczenia Sądu pierwszej instancji w sprawie o podział majątku wspólnego współników po rozwiązaniu spółki cywilnej. Sąd Okręgowy uznał, że skarga kasacyjna podlegała opłacie stosunkowej, o której mowa w art. 13 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ponieważ wniesiona została w sprawie gospodarczej, która nie została objęta uregulowaniem przewidzianym w art. 32 ust. 1 wymienionej ustawy o kosztach. W związku z tym, że skarga kasacyjna została opłacona kwotą 1.000,- zł, która nie wyczerpuje wartości opłaty stosunkowej obliczonej od wartości przedmiotu zaskarżenia oznaczonej na kwotę 173.109,48 złotych, podlegała ona odrzuceniu na podstawie art. 130² § 3 k.p.c.

W zażaleniu uczestniczka postępowania zarzuciła, że skarga kasacyjna podlegała opłacie stałej w wysokości 1.000 zł na podstawie art. 41 ust. 1 w zw. z art. 12 ustawy o kosztach sądowych, w związku z czym, wobec prawidłowego uiszczenia w/w opłaty brak było podstaw do stosowania art. 130² § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z opłat przewidzianych w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398), zwanej dalej, u.k.s., na pierwszym miejscu wymieniono opłatę stałą a w kolejności opłatę stosunkową i podstawową (art. 11), zaś przy wartości przedmiotu sprawy nie dającej się ustalić – opłatę tymczasową (art. 15). Redakcyjne ujęcie opłaty stałej w przepisach ogólnych u.k.s. oraz znaczna ilość przepisów części szczegółowej u.k.s. poświęconych tej opłacie, uprawnia do wniosku, że u.k.s. jako zasadę wprowadza opłatę stałą. Pozostałe rodzaje opłat, przy zastosowaniu reguł ich dotyczących, przewiduje się (z zastrzeżeniem art. 14 ust. 2) w sytuacjach, w których, opłata stała nie ma zastosowania.

W sprawach o prawa niemajątkowe opłata stała wymagana jest we wszystkich rodzajach spraw wyczerpująco wymienionych w części szczegółowej u.k.s. (art. 12).

W sprawach o prawa majątkowe opłata stała została przewidziana w wypadkach wyraźnie wskazanych, które obejmują niektóre sprawy majątkowe (art. 12 u.k.s.). W pozostałych sprawach należna jest opłata stosunkowa lub podstawowa (art. 13 i art. 14).

W celu ustalenia rodzaju i wysokości opłaty od pisma wnoszonego w sprawie o prawa majątkowe, w której wartość przedmiotu sporu lub zaskarżenia została oznaczona, wymagane jest przede wszystkim zweryfikowanie pisma i sprawy pod kątem przepisów u.k.s. o wysokości opłat stałych. Przepisy te nie definiują spraw o prawa majątkowe ani ich nie wyodrębniają. Posługują się określoną systematyką, opartą częściowo na systematyce kodeksu postępowania cywilnego, w ramach której grupują sprawy rozpoznawane w procesie (dział 3 tytułu II u.k.s.), sprawy rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym (dział 4), sprawy dotyczące postępowań zabezpieczającego, egzekucyjnego oraz upadłościowego układowego i naprawczego (działy 5,6,7) oraz sprawy różne (dział 2). W poszczególnych działach wymienione zostały m.in. sprawy dotyczące majątkowej sfery praw podmiotów prawa cywilnego.

Weryfikację sprawy, której dotyczy pismo wnoszone do sądu, pod kątem wymogu opłaty stałej wypada rozpocząć od próby jej przyporządkowania jednemu z w/w działów tytułu II u.k.s. pod kątem nazwy działu. Podział na działy według nazwy ma charakter dychotomiczny co wyklucza przynależność badanej sprawy do więcej niż jednego rodzaju spraw według kryterium nazwy działu. W razie pozytywnego wyniku wymienionej próby ogranicza to dalszą weryfikację wyłącznie do spraw szczegółowo w danym dziale wyliczonych. Wnioskowanie o należnej opłacie stałej w takim przypadku zależne jest od tego, czy badana sprawa poddaje się zakwalifikowaniu do jednego z rodzajów spraw szczegółowo w danym dziale wymienionych; jeśli tak – należna jest opłata stała, jeśli nie – brak jest podstaw do stosowania opłaty stałej. Nie ma przeszkód do podjęcia weryfikacji na podstawie przepisów o rodzajach spraw zamieszczonych we wszystkich lub niektórych działach tytułu II u.k.s. bez dokonania uprzedniego przyporządkowania sprawy tylko jednemu z tych działów ze względu na jego nazwę. Niekiedy może to jednak stwarzać pozory poddawania się badanej sprawy subsumpcji pod oznaczony rodzaj spraw wymienionych szczegółowo w różnych działach i to ze skutkiem w postaci

wniosków z tego wynikających wzajemnie sprzecznych. Weryfikacja oparta w pierwszym rzędzie na badaniu przynależności sprawy do jednego z działów tytułu II u.k.s. ze względu na jego nazwę, pozwala uniknąć tego rodzaju wątpliwości. W każdym razie, zgodnie z systematyką u.k.s., znaczenie rozstrzygające należy przyznać podziałowi u.k.s. na działy.

Skarga kasacyjna uczestniczki postępowania została wniesiona w sprawie o podział majątku wspólnego po rozwiązaniu spółki cywilnej. Sprawę tę prawidłowo rozpoznał w pierwszej instancji Sąd Gospodarczy w postępowaniu nieprocesowym na podstawie przepisów o zniesieniu współwłasności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 1990 r. II CZ 169/90 – OSNCP 1992 nr 7-8, poz. 135).

W świetle art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (Dz.U. Nr 33, poz. 175 ze zm.) powyższa sprawa zasługiwała na miano sprawy gospodarczej. Nie oznacza to jednak, że uprawnione było weryfikowanie tej sprawy pod kątem opłaty należnej od skargi kasacyjnej w świetle przepisów art. 29 – 34 u.k.s.

Te przepisy dotyczą spraw rozpoznawanych w procesie (dział 3 tytułu II u.k.s.). Tymczasem przedmiotowa sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu nieprocesowym, w związku z czym jej charakter gospodarczy nie miał znaczenia dla ustalenia opłaty należnej od skargi kasacyjnej. W tym zakresie badaniu podlegały tylko przepisy działu 4 tytułu II u.k.s., a te, w art. 41 przewidują od wniosku o zniesienie współwłasności opłatę stałą w kwocie 1.000,- złotych. Zgodnie z art. 18 ust. 2 taka sama opłata należna była w tym przypadku od skargi kasacyjnej.

W rozpoznawanej sprawie skarżąca prawidłowo opłaciła skargę kasacyjną kwotą 1.000,- złotych, w związku z czym brak było podstaw do odrzucenia skargi. Zażalenie jako oczywiście uzasadnione podlegało uwzględnieniu ze skutkiem w postaci uchylenia zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).